

„Danjeren“

ET NYHEDS- OG OPBYGGELSE-
BLAD FOR DET DANSKE
FOLK I AMERIKA,
udgivet af

Danish Lutheran Publishing House,
Blair, Nebraska.

„Danjeren“ udkommer Onsdag i hver Uge.

Pris pr. Aargang:
De Forenede Stater \$1.50. Udlandet \$2.00
Bladet betales i Forskud.

Bestilling, Betaling, Adresseforandring,
etc. med Undtagelse af Bidrag til
Bladets Indhold adresseres
Danish Lutheran Publishing House,
Blair, Nebr.

Alle Bidrag til Bladets Indhold —
Korrespondancer, Afhandlinger og andre
Artikler — sendes til dets Redaktør:
A. M. ANDERSEN, Blair, Nebr.

Entered at Blair Post office as second
class matter.

Advertising rates made known upon
application.

I Tilfælde af, at Bladet ikke modtages
regelmæssigt, bedes man klage til det
stedlige Postkontor. Skulde dette ikke
hjælpe, bedes man henvende sig til
„Danjeren“'s Kontor.

Naar Læserne henvender sig til Folk,
som averterer i Bladet, enten for at
købe hos dem eller for at få Oplysning
om det averterede, bedes de altid om
tale, at de saa Avertisementet i dette
Blad. Det vil være til gensidig Støtte.

Det kundgøres af Formand Mar-
vin Hughitt, at Chicago and North-
western Railway Kompagnis „Board
of Directors“ har autoriseret dette
Kompagnis Subskription af \$5,000-
000 (fem Millioner Dollars til
Landets andet „Liberty Loan“ mod
4 Procent Bonds.

Rajt Axel Christianen meddeler
os, at han for i Winter har taget
Ophold paa Maywood lutheriske teo-
logiske Seminar for at uddanne sig
videre for Præstegerningen. Han
agter jærlig at kaste sig over saa-
danne Sag, hvoraf han kan faa størst
Udbytte i Retning af at bruge det
engelske Sprog, hvad der stadig for-
dres mere af i Forsvindelens af Guds
Ord.

Der skrives til os fra Overnings-
fontoret 16. og Farham St., Oma-
ha, Nebr., at enhver som helst ung
Mand af god Karakter, 18 Aar
gammel eller derover, som har Hø-
skoleuddannelse eller Hærdighed i Ste-
nografi, kan faa Anstættelse i Uni-
ted States Marine, saa længe Kri-
gen varer, lære traadløs Telegra-
fering, se Krigen fra et refereret
Sæde og blive befendt med Jordens
rigeste Havnebyer, og ved Krigen's
Slutning vil han være i Besiddelse
af Hærdighed, som vil skaffe ham
Udgang til fremragende Stillinger
i Livet.

Hans Kragh, tidligere Student
ved Dana College, skriver til os fra
Camp Lewis; han har læst Danjere-
ren og hvad vi skrev om Soldater-
Brev, og han vilde gerne skrive til
Bladet, men de har faaet streng
Paalæg om ikke at skrive derfra for
Offentliggørelse, saa han nøjes med
at skrive privat. Saa maa vi na-
turligvis heller ikke meddele offent-
lig, hvad han skriver privat — kun
dette, at han længes efter, at der
snart maa blive gjort mere for de-
res aandelige Vel. Han beder hvide
Danjeren's Læsere fra ham. Han
er bleven forfremmet til Sergeant,
saa hans Adresse er: Hans Kragh,
Merf. Sergeant, Camp G., 362
Inf. R. A., Camp Lewis, Wash.

Der er ikke Rum: „Lutheraneren“
af 10. ds. skriver: „Det er, hvad vi
blev mødt med, da vi Fredag Aften
den 28. Sept. een og en halv Time
før den bestemte Tid indandt os
ved det Lokale i Minneapolis, hvor
den store Statsmand Roosevelt stude-
de tale. Der var optilset Soldater,
og Politit for at hindre Folk i at
trænge paa, saa der kunde ske Ulyk-
ke. Det løb i eet ve: „Der er ikke
Rum.“ „Det er lige saa pakket in-
denfor som her udenfor.“ „Det nyt-
ter ikke, Dørene er laaset.“ Saa
gik vi om i Gaden bagved, om det
kunde være muligt at komme ind ad
en „Bagdør“, men ogsaa her var
der Soldater og Politit, som beret-
tede: „Ingen Udgang her.“ Hvad
skulde vi saa gøre? Tusinder var
saa lykkelige at have faaet Blads
indenfor, men saa var ogsaa mange
af dem der fra 4 til 6 Timer før
den bestemte Tid, saa de paa en

Maade betalte dyrt nok for deres
Blads — at staa eller sidde saa
længe for at se og høre „den store
Mand“. — Bladet tager Anledning
til at minde om Tjenerens Ord i
Indbydelse til den store Radværelse:
„Der er endnu Rum“ (Inf. 14,
22). Men det gælder at benytte Ti-
den, at det ikke der skal lode: „Der
er ikke Rum“.

Vore unge Karle, som er rejst til
Fronten, sætter alt ind i Kampen
for os, for Demokrati og for Fri-
hed. De spurgte ikke, om „det var
en god Indsats“. De sagde, det er
deres Pligt. De har forladt Hæder,
Moder, Broder, Søster og Kæreste
for at sikre deres fædre Frihed fra
de Mædler, der har aamt dem paa
den anden Side Atlanten. De er
berettigede til det bedste — Høde,
Mæder, Ammunition — saa Krigen
kan endes hurtigt muligt, og de kan
vende tilbage til os. Der er eet
Maade, vi kan staa dem bi paa —
løbe en „Liberty Bond.“ OverMand
(eller Kvinde), der kan, bør løbe
en „Liberty Gold Bond.“

Tjernerens Retfærd. Ved et Arbej-
dermøde i London for at protestere
mod Socialist-Konferencen i Stock-
holm, sagde Arbejderligaens Prae-
sident O'Grady:

Det er var og de allieredes Pligt
at skabe Sikkerhed for, at det Ni-
guds-billede, det tyske Folk har of-
ret alt til de sidste 50 Aar, bliver
funkt, jaalede at det ikke kan rejse
igen. Verden kan ikke udlætte sig
for, at Mædleren og Djævelen længere
ridet Nationerne som en Mare.

Vi har ikke til Hensigt at gøre
Tjernerne som Folk til Slaver eller
frænke dem, men at knude og øde-
lægge deres Retfærd. Naar det er
gjort, vil hele Verden, Tyskland med-
indbefattet, kunne indaande Frihe-
dens Luft.

Landets andet „Liberty Loan“.

Vort Folks valgte Repræsentan-
ter besluttede — nu for flere Ma-
neder siden — med overvældende
Majoritet, at vi som Nation skulde
tage Del i den store Verdenskrig,
og Repræsentanternes Beslutning er
Folkets Beslutning.

Dg Beslutningen om, at vi skulde
tage Del i Krigen, blev fattet med
fuld Klarhed over, at vi ikke var
krigsforberedte, men ogsaa med Be-
vidsthed om, at vi ejede Resour-
serne baade hvad Mænd og andre
Krigsforberedelse angaar.

Krigsforberedelse skrider nu
traik fremad. Udskrivning af Mænd
skab er gennemført, og mange af
Landets frivillige og bedste Sø-
nner er indkaldt til Væbelses-Vejrene.
Saa en Del af vor itaende Hær
er jo alt for længe siden sendt til
Europa, og en Maadeafdeling er i
Kamp mod Tjendens Søstere —
Ubaadene.

Kad os paamind om Mar-
sagen til vor Deltagelse i Krigen.
Det var, fort sagt, Tyslands
Fornæbelse af sin hensynsløse Un-
dervandskrig, ikke blot mod dets
Tjender men lige saa fuldt imod
neutrale Nationer, vor Nation ind-
befattet.

Dg hvad betød det egentlig, om
en Selbsterster skulde kunne diftere
Verdens Nationer, hvor de maatte
fejle og hvor ikke?

Det var let nok sagt, som flere
velmenende Mennesker virkelig sag-
de, at saa kunde Folk blive hjem-
me, saa kunde Stibene blive af
Søen; hellere det end kaste Landet
ind i den frygtelige Krig.

Men har Stibene og Søfol-
kene da ikke lige saa god Ret til
at drive deres Erhverv som andre,
som f. Ek. Fernbaneanere og Fern-
banefolk her i Landet? eller som
Formere, Handelsfolk og Haandvær-
kere?

Dg har Landets Hærere og
utallige andre Producenter ikke Ret
og bør nyde Frihed til at udjøre,
hvad de producerer ud over eget
Behov, til andre Lande, som har
Brug for det?

Frihed paa Søen er af saa om-
fattende og vidtrækkende Betydning,
at det er vansteligst at give et Be-
greb om det i nogle saa Beme-
lstrøg.

Men — vor Regering havde tem-
melig klar Forstaaelse af den Sag,

og hvor kunde den forjære, at Lan-
det paaførtes Tjernerne af at blive
Frihedens paa Søen berøvet!

Nu er vi altsaa med i Krigen,
ikke for at erobre eller vinde Lands-
omraade, men for at hævede en læn-
ge anerkendt Folkeret og Frihed
mod enevældig og vilkaarlig Her-
sejlsge.

Dg een af de første Betingelser
for at fejre, for at gennemføre det,
vi har optaget Kampen for, er, at
Regeringen har Midler nok til sin
Maadighed.

Vor Deltagelse i Krigen vil fo-
ste umaadelige Summer. Men nu,
da vi har taget fat, gælder det om
at faa en mektig Krigsfinansiering
udrustet baade til Lands og til Vand,
hvad det end forter.

Dg Regeringen (det vil egentlig
sige Folket, hvis Repræsentanter
har handlet) har Ret til at fordrø
de nødvendige Midler af Folket.

Den har gjort sin Ret gældende
i Forhold til de unge Mænd. Der
stilles dem rimelige Vædbetingelser,
men med i Kampen maa de. De
tvinges til at give selve Livet som
Indsats for at vinde denne Krig.

Regeringen har Ret til at paa-
lægge eller paaligne Skatter, og
den kan drive dem ind med Magt.
Det er ikke engang saa meget som
at tage Manden selv.

EN PROKLAMATION

AF DEN LUTHERSKE FÆLLESKOMITE FOR
FESTLIGHOLDEREN AF 400-AARS-
MINDET OM REFORMATIONEN.

TIL DEN LUTHERSKE KIRKE I UNITED
STATES OG CANADA.

Da Luther den 31. Oktober 1517 opslog sine 95
Teses paa Slotskirkens Dør i Wittenberg, gav Ham-
merslagene Signal til Begyndelsen af en ny Æra.
De lutherske Menigheder i United States og
Canada opfordres derfor herved til at lade Klok-
kerne i deres Kirker ringe i fem Minutter, begyn-
dende Kl. 12 Middag, den 31. Oktober, som et pas-
sende Udtryk for Erkendelsen af, at for 400 Aar
siden slog Timen for at berede Vejen for borgerlig
og religiøs Frihed.

Idet vi lader ovenstaaende Proklamation of-
fentliggøre, tillader vi os at tilskynde Menighe-
derne til at efterkomme Opfordringen og saaledes
gøre vort til, at Reformationsfesten fejres over
hele Linien.

Vi vilde ogsaa gerne bede Præsterne om nu
at benytte Tiden til at faa solgt de omsendte Lu-
therstamps, saa vi ved Aarets Udgang, naar Ko-
miteen skal gøre sit Regnskab op, kunde have et
godt Resultat.

Programs-Komiteen.

Men den, har valgt en rimelig
og formstigt Maade at skaffe Venge
paa i en Takt; den beder om at
laane Nationen Venge, saa kommer
Skattefinansieringen siden til at betale
Laanen med. Der bydes rimelige
Vilkaar for Laanen. Det vil være
en ret god Anbringelse af Venge
at løbe en „Liberty Bond“ eller
paa Dansk, en Friheds-Obligation.
Fire Procent og saa Skattefrihed —
det er ret gode Betingelser.

Det er en let Sag at tilveje-
bringe det nye Laan paa \$5,000,
000,000, blot der er Villighed. Der
er saa mange Venge blandt Folk,
at det næppe vil fendes.

Beslut for denne Paastand har
vi lige ved Haanden. Lige før Ved-
begyndte at skrive denne Artikel, gik
han omkring paa vor lille Vgs (ca.
3,000 Indbyggere) Hovedgader og
talte 285 Automobiles, foruden en
Mængde i Gerager og flere, som
færdedes frem og tilbage i Ga-
derne.

Der er, altsaa rimeligvis anbragt
mindst en \$150,000 i Automobiles,
som ses her en Lørdag Eftermid-
dag — rigtig nok ved en særegen
Anledning, her var „Horse Show“.

Vi kender ingen Statistikk over,
hvor mange Billioner, Landets Bor-
gere har sat i Automobiles, men
det er svindende Summer.

Dg de Venge, der er sat i Auto-
mobiles, kan ikke indløses efter en
Karrætte med 4 Procent Renter,
og de heller ikke Statistikk.
Vi foragter ikke Automobiles, ser-

Feltpræster — en meget vigtig Mission.

En broderlig Hensjilling.
M. P. S. Sig.

4 Mosebog 10, 8: „Dg Aarons
Sønner, Præsterne, skulle være de,
som blæse i Trompeterne, og det
skal være eder til en evig Lov gen-
nem eders Slægter.“

I Sammenhængen, hvori disse
Ord forekommer, ses, at her er ikke
blot Tale om Feltbataljener, men ogsaa,
ja ikke mindst om Krigsbataljener.
Dg det nye Testamente gør, idet
der refereres til disse Ord, den Læ-
selsfulde: „Dg dersom en Batajn gi-
ver en utydelig Lyd, hvem vil da
berede sig til Krig?“ (1. Kor. 15,
8). Vi ved, at den kristne Iserer
Krig baade i de Læder, som vi kalder
Freds-tider, ja, at vi har Kamp paa
Liv og Død baade med synlige og
med usynlige Tjender, som i de Læ-
der, der kaldes Krigstider. Dg det

er jo en saadan Tid, vi nu oplever
i Amerika, da vi er Vidner til,
at den ene Høst efter en anden af
vore unge Mænd drager til de store
Væbelseslejre for siden at gaa til
Europas blodige Slagmarker og —
marke mange af dem der fra ind
i den store Evighed.

Ja, jeg siger „vore unge Mænd“,
og det gælder ikke blot nationalt,
men ogsaa kirkeleg tale. Mange af
dem, der nu er i de forskellige
Væbelseslejre har jeg døbt, og flere
af dem har jeg konfirmeret, og som
det er med mig, er det sikkert med
mange af vore ældre Præster. Dg
fra de ældre Hjem i vore Menighe-
der er der vel ikke mange, fra hvil-
ke ikke en eller flere unge Mænd er
gaaet ud paa Nationens Bud for at
være med i den blodige men nød-
vendige Kamp, der ogsaa er vor,
fordi den er vort Lands og vort
Folks Kamp. Men, hvor mange af
Aarons Sønner er der gaaet med
deres unge Brødre i Kampen for at
blæse i Balamen for dem, saa de i
bedste Forstand kan rulle sig til
Krig? — Jeg spørger ikke saaledes
af Haan, men med Sorg og Bedrø-
velse, fordi jeg er lutherisk Præst og
tror, at den lutheriske Kirke har E-
vangeliets Solbafun, der giver ty-
delig Lyd om Sund og Maade, og
fordi jeg tror, at det er vor dyre-
værdige at lade denne Balamen lode
saa for vore unge Brødre, der nu
forberedes til at tage deres Del i
den blodige Krig, Verden har set.

Jeg Jones ikke om den Bestemmel-
se, at theologiske Studenter er fri-
taget fra Soldattjeneste, jeg, er
ikke langt fra at betragte det som
„a slur on the profession“. Men jeg
kan ikke forandre sin Bestemmelse
eller heller ikke hindre eller forbinde
nogen at benytte sig af den. Men
jeg kan og vil derimod hævde, at vi
kan ikke være tjent med, at ingen af
vore unge Præster har meldt sig
som Feltpræster for at følge med
deres Brødre til Veiren og Slag-
marker. Dg jeg vil hjertelig opfor-
dre dem til at melde sig til Tjeneste,
inden det er for sild. Jeg selv er
for gammel nu til at gaa, selv om
jeg mener, at baade Lyden og Bil-
den dertil kunde være der. Derfor
vil jeg jærlig opfordre saadanne af
mine forudsige Elever, som er læ-
gemæssig funde og i Stand til at præ-
dikse i det engelske Sprog, til at mel-
de sig til denne vigtige og nødven-
dige Tjeneste og gøre det snart, og
jeg vilde meget ønske, at de heri
maatte se Herrens Råd til dem og
følge det villigt, gerne og snart. De
ville dermed opfylde deres Embeds-
og Broderpligt og arbejde Skam fra
vort lutheriske Kirke: at vi lod vore
Børn gaa med i Krigen, snæbde dem
Luffe paa Rejsen, men blev selv
hjemme og talte flugt maatte om
Krigens Berettigelse. — det, som
ingen har kaldet os til.

Duffer vi, at vort Folk skal følge
os, saa lad os følge det, hvor vi
kan og skal.

Blair, 5. Oktober, 1917.
M. P. S. Vi bør viit i denne Kor-
bindelse oplyse, at baade har vort
Kirkeraad taget sig af den Sag, og
flere af vore unge, engelsktalende
Præster har meldt sig til Tjenesten.
Om de bliver antaget, vides ikke
endnu. R. e. d.

Til vordende Medlemmer af Pensjonsfondet.

Den 31. Oktober nærmet sig, da
Ansigningen om at blive Medlem
af Pensjonsfondet og Ordningen af
Indtrædelsesafgiften skulle være mig
i Hænde. Maa jeg derfor bede alle
dem, — der vel har indsendt deres
Ansigning, men som ikke har ord-
net med Indtrædelsesafgiften, om
at gøre dette i en nær Fremtid.
Sigejaa vil jeg broderlig henstille til
eder, der hverken har indsendt An-
signing eller Indtrædelsesafgift, om
endelig at gaa med fra Begyndelsen
af, selv om det skal koste lidt An-
signing og Opofrelse at komme
med; thi der er vist ikke ret mange
af eder, som har Maad til at staa
udenfor Pensjonsfondet, og det er
betale vore Pensionist den fulde
Pensjon.

Brødre, jeg haaber, at ingen af
eder vil være en „Slacker“, der er
Colleger; Bevægelsen er altsaa en
Stald i, at vore gamle Præstbrø-
dre og Præstestener ikke faar den Pen-
sion, som mange af dem saa haardt
trænger til. Svist det var dig, Bro-
der, der skulde have Pensjon, da vil-
de du vil gerne have den fulde Pen-
sion. Nu siger Jesus: „Alt, hvad
I vilke, at Menneskene skulle gøre
imod eder, det skulle ogsaa I gøre
imod dem.“ Kom nu og vær med
fra Begyndelsen af.
Alle hjælp, ingen tvivl,
Enighed gør stærk.
I broderlig Verbødighed.
A. C. Weismann.

tion, som mange af dem saa haardt
trænger til. Svist det var dig, Bro-
der, der skulde have Pensjon, da vil-
de du vil gerne have den fulde Pen-
sion. Nu siger Jesus: „Alt, hvad
I vilke, at Menneskene skulle gøre
imod eder, det skulle ogsaa I gøre
imod dem.“ Kom nu og vær med
fra Begyndelsen af.

Alle hjælp, ingen tvivl,
Enighed gør stærk.
I broderlig Verbødighed.
A. C. Weismann.

Taf!

Alle de mange fædre Benner, der
baade paa den ene og den anden
Maade glædede os paa vor Sol-
brødrudsdag d. 12. Oktober; beder
vi modtage vor hjertelige Taf!
Særlig takker vi Kvindeforeningen
i St. Louis og Bethania Menighed,
Webster Groves, for deres stor-
værdige og for den skønne Fest, Menig-
heden foranførte for at glæde os.
Taf, inderlig Taf!
A. C. Weismann og Sulten.

Sammarf

Den fristelige Gymnasialbeve-
gelse. *) Den fristelige Gymna-
sialbevægelse kan man vel nok med
rette kalde for en frugtbar Kvist
paa den danske Øren af Verdens
K. J. U. M. Træ, saaledes som
dette Arbejde er blevet beskrevet i
de sidste Aar.

Bevægelsen begyndte i 90erne
med at nogle Elever i en liden
havnsk Latin-skoles øverste Klasse
had om Husly for en Videltime.
Beredvilligt aabnede daværende Hof-
chef, Greg. J. Moltke, sit smukke
Hjem for dem. Derved blev han
Bevægelsens Leder og, som man si-
ger, dens Hæder. I Tidens Løb
pøfede Bevægelsen sig saa stor og
stærk, at private Hjem ikke kunde
rumme den; men samtidigt bredte
den sig over hele Landet og findes
nu ved næsten alle Landets La-
tinskoler og Gymnasier. Bevægel-
sen virker i det hele og store som
K. J. U. M. ved Birkelæder og
Møder. Desuden afholdes der hver
Sommerferie et eller to store Som-
mermøder, hvortil en 300 Gymna-
sialister jtrømmer sammen fra hele
Landet for at lære at leve Livet
til Guds Velbehag. For at knytte
Forbindelsen mellem Gymnasialiste-
ne over hele Landet og for at vej-
lede os unge, udgiver Komiteen
for Sommermøderne et Hjorten-
dagsblad, der læses med stor In-
teresse og Forfærlighed af sine
800 Holdere.

Stiller man sig nu dette Spørgs-
maal: Er dette Arbejde af større
Betydning end alt andet fristeligt
Ungdomsarbejde, maa man i eet
Forstand svare Nej; thi alle Sjæ-
le er dyrefølte og lige dyrebare
for Gud; men paa den anden Side
synes det mig at være faist Und-
føelse at underurdere Betydningen
af den Aendsgerning, at de unge,
paa hvis Uddannelse der kofes saa
meget, saa tidligt som muligt faar
Kendelse til det lærte Jesus til fende
som deres Herre og Meister og je-
nere inde paa Københavns Univer-
sitet med Taf til Gud kan mødes
med en Høst Kammerater, der ved,
hvad de vil, og som har det samme
Maal for Øje: at forherlige de-
res Frelser.

Vi unge har søt, til hvilken Vel-
signelse denne Bevægelse er ble-
ven for os. Naar nu Gud har
givet os en stor Velsignelse gen-
nem Gymnasialbevægelsen, saa kan
han ogsaa med rette vente, at vi
vil møde som hans „frivillige
Mandskab“, naar og hvor han vil
bruge os i sin Tjeneste. —
Derfor har det ogsaa været min
Hensigt gennem denne Artikel at
bede de hellige Landet over om de-
res Hjelpe i Arbejdet; thi vi unge er
uervarne og handler desværre of-
te uoverlagt, derfor bejaar vi og-
saa ofte Hjelpe, som vi beder de eld-
re om at bære over med og ikke
dømme os for haardt af den Grund;
men dernæst vil vi først og frem-
mest bede om de helliges Forbøn.

*) Gymnasium eller Latinskole
er væsentlig det samme som vore
Colleger; Bevægelsen er altsaa en
Stald i, at vore gamle Præstbrø-
dre og Præstestener ikke faar den Pen-
sion, som mange af dem saa haardt
trænger til. Svist det var dig, Bro-
der, der skulde have Pensjon, da vil-
de du vil gerne have den fulde Pen-
sion. Nu siger Jesus: „Alt, hvad
I vilke, at Menneskene skulle gøre
imod eder, det skulle ogsaa I gøre
imod dem.“ Kom nu og vær med
fra Begyndelsen af.